

TRENUTNO IH U SUSTAVU NEDOSTAJE ČETIRI TISUĆE: KAKO ĆEMO ZADRŽATI MEDICINSKE SESTRE I TE

Objavljeno: 06. 10. 2023.

Sredinom svibnja, medicinske sestre i tehničari i ostali nemedicinski radnici pokušali su prosvjedom ukazati na svoj nepovoljan položaj unutar zdravstvenog sustava. Pod sloganom "I mi smo zdravstvo" istaknuli su zahtjeve za povećanjem plaća, poboljšanjem uvjeta rada, poštivanjem kolektivnog ugovora, te poštivanjem profesionalne jednakosti i ravnopravnosti. Kakva je situacija pet mjeseci nakon prosvjeda provjerila je naša Lucija Makovića.

Funkcioniranju kvalitetnog zdravstvenog sustava doprinose svi njegovi radnici. Upravo zato je nužno uvažavanje njihovih problema te je potreban kontinuirani rad na poboljšanju radnih uvjeta. Nakon što su liječnici održali prosvjed i pokrenuli pregovore s Vladom, došao je red na one koji su u toj priči ostali zakinuti. Tako su u svibnju medicinske sestre, tehničari i ostali nezdravstveni radnici [održali prosvjed](#) na kojem su istaknuli zahtjeve za: povećanjem plaće, boljim uvjetima rada, poštivanjem kolektivnog ugovora te poštivanjem profesionalne jednakosti i ravnopravnosti u radu. "Jasno smo dali svima do znanja da smo spremni boriti se za naša zaslužena prava koja nam pripadaju. Prosvjednim aktivnostima našeg Sindikata izazvali smo veći pritisak naspram Vlade gdje smo uspjeli privremenim dodatkom osigurati povećanje plaća", rekla je Anica Prašnjak, predsjednica Glavnog vijeća Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara i medicinskih tehničara. Navela je kako su se nakon prosvjednih aktivnosti nastavili pregovori Vlade i sindikata javnih i državnih službi koji su započeli u travnju s ciljem povećanja plaća radnicima uslijed visoke inflacije i povećanih troškova života, a na njima su uspjeli dogovoriti povećanje plaće radnicima za više od 400 milijuna eura godišnje. "Prema dogovorenom memorandumu Vlade i sindikata donesena je Odluka o isplati privremenog dodatka na plaću državnim službenicima i namještenicima te službenicima i namještenicima u javnim službama. Prema tome, plaće su narasle od 60 do 100 eura, a dogovorena je i isplata regresa od 300 eura. Trenutno se pregovori Vlade i sindikata odvijaju u smjeru pregovaranja o povećanju osnovice plaće za radnike u javnim i državnim službama", dodala je. O tome kakav je položaj medicinskih sestara i tehničara u sustavu, osim s Anicom Prašnjak, razgovarali smo i s petero sugovornika koji su željeli ostati anonimni te smo zbog njihove zaštite koristili pseudonime.

Foto: [Matica hrvatskih sindrikata](#)

SESTRINSTVU SE NE PRIDAJE DOVOLJNA VAŽNOST

Naša prva sugovornica Ana, 21 godinu radi u Kliničkom bolničkom centru kao medicinska sestra. Njezino radno vrijeme sastoji se od smjenskog rada u periodu od 7 do 19 sati te od 19 do 7. "U dnevnoj smjeni imamo od 5 do 20 prijema, a u noćnoj samo hitne prijeme. U dnevnoj radimo zdravstvenu njegu pacijenta, a ovisno o potrebi pacijenata ona može uključivati kupanje u krevetu, pomoć kod tuširanja ili slaganje kreveta kod pokretnih pacijenata", rekla je. Kupanje u krevetu uključuje brijanje, rezanje noktiju, pranje kose, njegu usne šupljine, presvlačenje osobnog i posteljnog rublja, a uz to po potrebi rade i previjanje rana. "Tijekom dana imamo podjelu peroralne terapije (tablete), intravenozne i muskularne što ovisi o terapiji propisanoj od strane liječnika. Terapija može biti propisana kao jednokratna ili kao kontinuirana. Nju određuje liječnik, a medicinska sestra aplicira prema temperaturnoj listi. Kod kontinuirane terapije, pacijentu se mijenjaju otopine za infuziju, ovisno o ordiniranju liječnika svakih sat, dva ili kako je napisano na temperaturnoj listi" objasnila je.

Tijekom dana poslužuju tri obroka koji na odjel dolaze pripremljeni iz centralne kuhinje. "Podjelu obavljaju medicinske sestre, ovisno o potrebi pacijenata medicinska sestra pomaže kod namještanja te hrani pacijenta putem sonde, gastrostome ili oralno. Uz tri obroka, medicinska sestra tijekom dana brine o nadoknadi tekućine pacijenata potičući ih na unos", rekla je. Pacijente tijekom dana prate do toaleta, ovisno o njegovim potrebama. Uz to, ovisno o ordiniranju liječnika pacijentima vade krv, uzimaju uzorke urina, iskašljala, stolice te briševe rana. Pripremaju ih za pretrage te ovisno o potrebi idu s njima kao pratnja. Ovdje listi radnih zadataka nije kraj. Tako snimaju EKG, mjere tlak, puls, saturaciju, temperaturu, a sve to mogu raditi jednom ili više puta tijekom dana i noći kod jednog pacijenta. "Kod nepokretnih pacijenata nakon jutarnje njege, tijekom dana i noći provodi se sprečavanje posljedica dugotrajnog ležanja, što uključuje mijenjanje položaja svaka dva sata, stavljanje antidekubitalnih pomagala i mazanje zaštitnim kremama. Kod smrti pacijenta također se provodi njega preminulog" rekla je Ana.

Probleme s kojima se medicinske sestre i tehničari svakodnevno moraju nositi u svom radu navela je i Prašnjak. "Loši uvjeti rada, preopterećenost poslom, nedostatak medicinskih sestara, neravnopravni položaj u odnosu na druge radnike u zdravstvu. Nepoštivanje kolektivnih ugovora dovelo je do lošeg i diskriminirajućeg položaja medicinskih sestara. Medicinske sestre nisu dovoljno priznate i vrednovane na što naš Sindikat ukazuje već godinama, a što se vidi po visini plaća, po nejednakom statusu i položaju u zdravstvenom sustavu", rekla je. Navela je i kako je danas u sustavu licencirano oko 40 000 medicinskih sestara što ih čini više od 40% ukupno zaposlenih zdravstvenih radnika. "Bez njih sustav ne može djelovati zato je žalosno da unatoč tome što Vlada često naglašava kako joj je zdravstveni sustav prioritet u praksi smo svjedoci da se sestrinstvu danas ne pridaje dovoljno važnosti.", rekla je.

Anica Prašnjak, foto: Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara - medicinskih tehničara

Kao jedan od najvećih problema zdravstvenog sustava Prašnjak navodi nedostatak medicinskih sestara te ističe kako je konačno potrebna ozbiljna reforma zdravstva koja će zaustaviti njihov i odijev drugih zdravstvenih radnika u inozemstvo. Prema podacima Sindikata riječ je o manjku od 4000 medicinskih sestara, a uz to, u sljedećih pet godina između 5500 i 7000 sestara steći će pravo na mirovinu. Anica Prašnjak istaknula je da "medicinske sestre moraju biti ravnopravni partneri u procesu kreiranja politika, kako bi se postigla značajna poboljšanja na državnoj, lokalnoj i nacionalnoj razini u pružanju skrbi i zdravstvenoj politici". Ona smatra da se "medicinske sestre treba aktivno uključiti u zdravstvene politike, a sestrinska se struka treba proglasiti deficitarnom. Također, program obrazovanja budućih medicinskih sestara najskuplji je i najduži program u hrvatskom srednjoškolskom sustavu i jedini traje pet godina. Nekad je upis u medicinske škole bilo vrlo poželjno i privlačno zanimanje, no nažalost danas sve više pada interes za upis u medicinske škole". Prašnjak navodi i kako je potrebno uzeti u obzir rješavanje stambenog pitanja medicinskih sestara te pomoći roditeljima i učenicima putem stipendiranja. "Promicanje zapošljavanja i zadržavanja medicinskih sestara u Hrvatskoj dovesti će do rasterećenja sustava što bi doprinijelo kvaliteti rada, a naposljetku i do zadovoljstva radnika", rekla je.

S navedenim se slaže i Ana koja je kao najveće probleme istaknula preduge liste čekanja i manjak radnika. Ona upozorava da osim brige oko pacijenta, medicinske sestre moraju obavljati administrativne poslove na koje troše jako puno vremena. "Sve vezano uz pacijenta bilježi se u digitalni sustav. To znači da se u sustav upisuje od visine i težine, vrijednosti svih vitalnih znakova, do svakog postupka oko pacijenta. Bila to promjena položaja pacijenta, mijenjanje infuzijske otopine ili pratnja do toaleta, svaki od postupaka potrebno je unijeti u digitalni sustav odmah nakon izvršene radnje. Sav potrošeni materijal u bolnici i svi postupci koji su odrađeni također se moraju obračunati, što ide u opis poslova medicinske sestre. Sve to bilježi medicinska sestra koja je tada u smijeh", objasnila je.

Prosvjed medicinskih sestara i tehničara, foto: Lucija Makovića

Prošlo je nekoliko mjeseci od prosvjeda i Ana smatra da je došlo do promjena, ali ne značajnih. "I dalje smo premalo plaćene, unatoč prosvjedu. Medicinske sestre odlaze ili van države ili traže drugu struku. Naše zanimanje je naš poziv i humano je, ali bez obzira na to i dalje je posao na koji mi dolazimo da bi platili račune, prehranili obitelj i školovali djecu, a ne volontiranje" rekla je. Ima osjećaj kako veliki dio javnosti smatra da su ovo zanimanje odabrale same i da stoga sada o bolesnima i nemoćnima trebaju brinuti bez obzira na plaću. "Naše zanimanje je predivno, većina nas voli svoj posao, ne bi ga nikad mijenjala i to su ljudi koji drže zdravstveni sustav da se ne raspadne".

SVAKA PATRONAŽNA SESTRA BRINE O NEKOLIKO TISUĆA LJUDI

Značajne promjene u sustavu nakon prosvjeda nije osjetio ni Luka, naš Idući sugovornik koji 12 godina radi na odjelu neurologije. Kao i kod Ane, njegovo se radno vrijeme sastoji od smjenskog rada u trajanju od dvanaest sati. Za vrijeme smjene on primjenjuje peroralnu i enteralnu terapiju, vadi krv, hrani pacijente, prati ih na pretrage, mjeri vitalne funkcije te rješava administraciju i provodi zdravstvenu njegu. Baš kao i Ana, on bilježi sve podatke o pacijentu, a na to mu tijekom smjene odlazi otprilike četiri sata.

Dario, idući medicinski tehničar s kojim smo razgovarali radi u Zavodu za hitnu medicinu. "Mi smo terenska hitna tako da radni zadaci uključuju dosta toga. Najviše fizički posao kao što je spuštanje pacijenata. Kod prometnih nesreća radimo sigurno vađenje iz automobila, a nakon toga: mjerenje vitalnih parametara, EKG, pripremanje lijekova koje doktor odredi, itd. Kod trauma radimo kompletnu imobilizaciju, a prosjek intervencija je od 5 do 8 dnevno." I u njegovom slučaju dio vremena odlazi na administrativne poslove. "Bezveze se piše nalaz za pacijenta na terenu pa onda taj isti nalaz treba prepisati u kompjuterski program. Uz to, sve se upisuje i u knjigu vođenja pacijenta tako da se za jednog pacijenta sve piše tri puta", rekao je.

Idući sugovornik, Karlo, smatra kako je potrebno regulirati prava i obaveze radnika i pacijenata te da medicinsko osoblje treba imati status službene osobe. Također, smatra kako bi nedolazak na zakazani pregled trebalo naplatiti. "Zdravstveni sustav je koma, bez veze se ne može ništa, nisu jasno definirane obaveze i prava djelatnika i pacijenata", rekao je.

Foto: [Darko Stojanović, Pixnio](#)

Petra, naša posljednja sugovornica radi u Domu zdravlja kao patronažna sestra. Njezino radno vrijeme započinje u 7, a završava u 15 sati. Ne radi popodnevne smjene, a vikendi i praznici su slobodni. "Posao započinje u Domu zdravlja, a nakon toga idemo na teren. Moje radno vrijeme uključuje kontakt s liječnicima, odlazak u kuću majkama koje su rodile i novorođenčadi. Zatim obilazim kronične pacijente. Klub s kroničnim pacijentima, radim izvide pacijenta koji izlaze iz bolnice, surađujem s liječnicima i sestrama iz kućne njege te komuniciram s obiteljima. Svaka sestra zadužena je za jedan kvart te brine o nekoliko tisuća ljudi", opisala je. Ona smatra kako naš zdravstveni sustav ne funkcionira, a kao jedan od razloga navodi nedostatak medicinskog osoblja koje brine o pacijentima, od liječnika i medicinskih sestara do ostalih radnika u sustavu zdravstva. "Kvaliteta ne može biti dobra kada je kadar u deficitu", rekla je. Uz to, navodi kako radnici u zdravstvenom sustavu nisu dovoljno plaćeni, bolnički sustav i aparatura su stari, a bolnice i druge zdravstvene ustanove se ne obnavljaju.

Kao i na primjeru ostalih sugovornika i na Petrinom radnom mjestu velik dio vremena odlazi na administraciju, no ipak manje nego u bolnicama. "Puno se piše, a to oduzima vrijeme. Svakako trebaju biti zapisi, ali mislim da je nepotrebno toliko vremena na to gubiti. Svaki dan se upisuju svaki odlazak kod svakog pacijenta", objasnila je. S njome smo, kao i s njenim kolegama, prokomentirali stanje sustava nakon održanih prosvjeda. "Što se tiče medicinskih sestara, uvijek se javimo, ali u malom broju i vrlo neprimjetno i na tome sve staje. Liječnici su uvijek zajedno i uspiju se izboriti. Mi se moramo izboriti za sebe da nam se priznaju kvalifikacije. U Hrvatskoj je jako puno školovanih sestara, ali one nisu adekvatno plaćene. U patronaži se ne može raditi sa srednjom stručnom spremom, a magisterij se priznaje samo glavnim sestrama nekog odjela. Prosvjedom se nije ništa promijenilo: treba nas se početi poštivati i adekvatno platiti" zaključila je.

Nakon razgovora s našim sugovornicima koji kao medicinske sestre i tehničari rade na različitim mjestima može se zaključiti da svi imaju jednake primjedbe kada su u pitanju uvjeti rada. Neke od njih su nezadovoljstvo plaćama, veliki obujam administrativnih poslova i manjak radne snage. Odgovorne za zdravstveni sustav o problemima su upozorili kroz prosvjed, a iako nije došlo do značajnijih pomaka, navode kako se mali napredak ipak osjeti. Činjenica da u sustavu nedostaje nekoliko tisuća medicinskih sestara pokazuje da su promijene nužne, a s obzirom na viđeno, ako do njih ne dođe, zdravstvene radnike ćemo ponovno gledati na ulicama u borbi za svoja prava.

Objavu ovog teksta podržala je Agencija za elektroničke medije, putem Javnog poziva za ugovaranje novinarskih radova u elektroničkim publikacijama u 2023. godini.

Naslovna fotografija: [Medicinske sestre - medicinski tehničari/Radnička prava](#)

Tekst napisao/la:

[Lucija Makovića](#)

TAGOVI:

[zdravstvo](#) [radnička prava](#) [sindikati](#)

VEZANI ČLANCI

Spremačice u zdravstvenom sustavu: "Stanemo li s radom doći će do kolapsa jer nitko

"Besplatna" zdravstvena skrb na rubu je raspada, financijski, kadrovski i psihički" – posljedice

Zdravstveni sustav zapostavlja specijalizante od kojih se očekuje da "krpaju" njegove rupe

Preporučite članak: